

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

85.



KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 22-го Октября — 1837 — Wilno. Piątek. 22-go Października

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 15-го Октября.

Высочайшею грамотою, отъ 5 Сентября, Генераль-Лейтенантъ, Членъ Общаго Присутствія Черноморскаго Интендантства, *Тулубьевъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава первой степени.

— Высочайшею Грамотою отъ 22 Сентября, Вице-Адмиралъ Командиръ Севастопольскаго Порто, *Стожевскій* Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ Ордена Св. Анны первой степени.

— Высочайшимъ Приказомъ отъ 5 Сентября, Исправлющій должность Начальника Артиллеріи Черноморскаго Флота, Корпуса Морской Артиллеріи Полковникъ *Безани*, производится, за отличие по службѣ въ Генераль-Майоры, съ утвержденіемъ въ сей должности.

— Высочайшими Приказами отъ 11 и 13 Сентября, назначаются: Командиръ 1-й бригады 5-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Уманецъ*, Начальникомъ 4-й Флотской дивизіи; Командиръ Дунайскихъ портовъ и 3-й бригады 5-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Бутаковъ*, Начальникомъ 5-й Флотской дивизіи; Командиръ 1-й бригады 4-й Флотской дивизіи, Контръ-Адмиралъ *Потанинъ 2-й*, Командиромъ Дунайскихъ портовъ и 3-й бригады 5-й Флотской дивизіи; Корпуса Жандармовъ Полковникъ *Рибиндеръ 3-й*. Командиромъ въ Нерчинскъ, съ состояніемъ по кавалеріи. (Р. И.)

— Высочайшимъ указомъ за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, даннымъ Правительствующему Сенату, Сентября 4-го числа, дарованы Губернскому городу Владиміру, начиная съ 1-го Января 1838-го года, на десять лѣтъ, слѣдующія облегченія, для вновь желающихъ тамъ поселиться изъ класса торговаго и промышленнаго: 1.) Съ тѣхъ купцевъ и мѣщанъ, которые, желая записаться во Владиміръ, построятъ въ ономъ собственные дома, не взимать въ казну съ купцевъ гильдейскихъ повинностей, а съ мѣщанъ подушныхъ податей, отъ окончанія постройки въ теченіи трехъ лѣтъ, по прошествіи коихъ положить ихъ половиною гильдейскихъ повинностей и податей, такъ, чтобы вообще такое облегченіе, включительно съ тремя совершенно свободными годами, не продолжалось болѣе срока десяти-лѣтней льготы, городу Владиміру дарованной. Срокъ льготы считать всегда съ 1 Января того года, въ коемъ кто запишется. Права гильдейскія, за построенные вновь дома съ вышеозначенными льготами, давать по мѣрѣ капиталовъ, на оныя употребленныхъ, а именно: за домъ, стоящій не менѣе осьми тысячъ рублей, права третьей; не менѣе двадцати тысячъ рублей, второй, и не менѣе пятидесяти тысячъ рублей, первой гильдіи. Мѣщанамъ же давать вышеозначенныя льготы въ податяхъ за постройку домовъ, стоящихъ не менѣе четырехъ тысячъ рублей. 2.) Съ тѣхъ, вновь записывающихся, кои пожелаютъ, во время десяти-лѣтнихъ лѣтъ, устроить въ Владиміръ значитель-

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 15-go Października.

Przez Najwyższy Dyplomata, pod dniem 5 Września, Jenerał-Porucznik, Członek Ogólnego Urzędu Intendencji Czarnomorskiej, *Tutubjew*, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Cesarzskiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława pierwszego stopnia.

— Przez Najwyższy Dyplomata pod d. 22 Września, Vice-Admirał Dowódzca Portu Sewastopolskiego, *Stożewski*, Nayłaskawiey mianowany Kawalerem Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, pod d. 5-m Września, Sprawujący obowiązki Naczelnika Artylleryi Floty Czarnomorskiej, Półkownik Korpusu Artylleryi Morskiej *Befani*, za odznaczenie się w służbie, mianowany Jenerał-Majorem, z utwierdzeniem na tym urzędzie.

— Przez Najwyższe Rozkazy Dienne pod dniem 12 i 13 Września; naznaczeni: Dowódzca 1-ey brygady 5-ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał *Umaniec*, Naczelnikiem 4-ey dywizyi Floty; Dowódzca portow Dunajskich i 3-ey brygady 5-ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał *Butakow*, Naczelnikiem 5-ey dywizyi Floty; Dowódzca 1-ey brygady 4-ey dywizyi Floty, Kontr-Admirał *Potanioti 2-gi*, Dowódzca portow Dunajskich i 3-ey brygady 5-ey dywizyi Floty; Półkownik Korpusu Żandarmów *Rebinder 3-ci*, Komendantem do Nerczyńska, z liczeniem się w Kawaleryi. (R. I.)

— Przez Najwyższy Ukaz z własnoręcznym Jego Cesarzskiej Mości podpisem, dany Rządzącemu Senatowi, dnia 4 Września, darowane Gubernialnemu miastu Włodzimierzowi, zaczynając od 1-go Stycznia 1838 roku, na dziesięć lat, następujące ulgi, dla żyjących tam na nowo osiadać z klasy handlowey i przemysłwey: 1) Od tych kupców i mieszczan, którzy, chcąc się zapisać we Włodzimierz, wybudują w nim domy własne, nie uzyskiwać do Skarbu powinności gildyjnych; a od mieszczan podatkow podusznych, od czasu ukończenia budowy przez trzy lata, po upływie których zobowiązać ich do opłaty połowy gildyjnych powinności i podatków, tak, ażeby w ogólności ta ulga, łącznie z trzema zupełnie wolnemi latami, nie trwała dłużej nad termin ulgi dziesięcioletniej, miastu Włodzimierzowi darowanej. Termin ulgi liczyć zawsze od 1-go Stycznia tego roku, w którym się kto zapisze. Prawa gildyjne, za nowo wybudowane domy z wyżej pomienionemi ulgami, dawać w miarę kapitałów, na nie użytych, a mianowicie: za dom, kosztujący nie mniej 8,000 rubli, prawo trzeciej; nie mniej nad 20,000 r., drugiej, i nie mniej nad 50,000 rubli, pierwszej gildy. Mieszczanom zaś dawać wyżej opisane ulgi w podatkach za wybudowanie domow, kosztujących nie mniej nad 4,000 rubli. 2) Od tych nowo zapisujących się, którzy w czasie ulgi dziesięcioletniej, zechcą założyć we Włodzimierz znaczne zaprowadzenia i fabryki nie uzyskiwać gildyjnych do Skarbu powinności w przeciągu dziesięciu lat od czasu założenia fabryk, z zastrzeżeniem, ażeby takie osoby udawały się w tém

вые заводы и фабрики, не взымать гильдейскихъ въ казну повинностей въ теченіе десяти лѣтъ съ устройства заведеній, съ тѣмъ, чтобы такіа лица обращались о семъ съ просьбами къ мѣстному Начальству, а оное представляло Министерству Финансовъ на утверждение. 3.) Купцамъ, кои на основаніи вышеозначенныхъ правилъ, запишутся въ 1-ю и 2-ю гильдіи, дозволить пользоваться правами сихъ гильдій повсемѣстно.

— Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ уведомилъ Управляющаго Министерствомъ Народнаго Просвѣщенія, что по Высочайшему Его Императорскаго Величества повелѣнію въ Апрѣлѣ мѣсяцѣ сего года, при ввѣренномъ ему Министерствѣ, былъ учрежденъ Комитетъ, для усмотрѣнія раздробленія камней въ мочевоомъ пузырь, по способу, изобрѣтенному Барономъ *Гертелу*, который для того нарочно былъ приглашенъ нашимъ Правительствомъ и производилъ сію операцію въ присутствіи Членовъ Комитета и многихъ Врачей какъ въ С. Петербургѣ, такъ и въ Москвѣ; и что по докладу Его Императорскому Величеству Г. Военнаго Министерства о заключеніи Комитета, Государь Императоръ Высочайше повелѣлъ соизволилъ: для распространенія въ Россіи употребленія Литотрипсіи, по методу Барона *Гертелу* ввести преподаваніе способа его въ Медикохирургическихъ Академіяхъ и въ Медицинскихъ Факультетахъ Университетовъ.

— Въ разрѣшеніе встрѣтившагося вопроса: слѣдуетъ ли ищущихъ званія Домашняго Учителя, или Домашней Учительницы, допускать ко вторичному испытанію, если они неудовлетворительно выдержали первое, и чрезъ сколько времени? Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія предписалъ, чтобы таковыя лица допускаемы были ко вторичному испытанію въ тѣхъ же Учебныхъ Заведеніяхъ, не иначе, какъ чрезъ годъ, послѣ перваго; испытаніе же въ третій разъ, въ томъ же самомъ Заведеніи, ни въ какомъ случаѣ не можетъ имѣть мѣста. (Ж. М. Н. II.)

— Его Императорское Величество, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 16 день минувшаго Сентября, Высочайше повелѣлъ соизволилъ: объявленное въ приказѣ Военнаго Министра отъ 22 минувшаго Іюля Вычайшее повелѣніе, чтобы на будущее время не входить болѣе съ представленіемъ объ уничтоженіи штрафовъ, въ формулярные списки внесенныхъ; но если кто отлично-усердною службою загладитъ вполне свой прежній проступокъ, то испрашивать въ видѣ награды, не считать такіе штрафы препятствіемъ къ награжденію установленными за выслугу лѣтъ знаками отличія, ни къ пенсіямъ, и другимъ при отставкѣ преимуществамъ и вообще ко всему тому, на полученіе чего по существующимъ постановленіямъ не имѣетъ права лицо, штрафу подвергнувшееся, — распространить и на Гражданское вѣдомство.

Копія.

— *Порядокъ доставленія въ Министерство и другія Главныя Управленія свѣдѣній объ аттестаціяхъ, даваемыхъ Начальниками Губерній, въ представляемыхъ ими въ Герольдію Правительствующаго Сената формулярныхъ спискахъ.*

§ 1. Къ числу важнейшихъ обязанностей Начальниковъ Губерній и Областей принадлежитъ постоянное внимательное наблюденіе за дѣйствіями Чиновниковъ, служащихъ въ разныхъ присутственныхъ мѣстахъ и управленіяхъ ввѣреннаго имъ края.

§ 2. Послѣдствія сихъ наблюденій и основанныя на оныхъ заключенія свои о способностяхъ, нравственныхъ качествахъ и вообще о степени благонадежности тѣхъ изъ Чиновниковъ, которые исполняютъ значительнѣйшія должности, въ самомъ представленіи поименованныхъ Начальниковъ Губерній, по исполненіе изъявленной о томъ Высочайшей Его Императорскаго Величества воли, доводить до свѣдѣнія Министерствъ и Главныхъ управленій по принадлежности, для соображенія при перемѣщеніи ихъ и назначеніи къ производству въ чины, или инымъ наградамъ и поощреніямъ. Для сего, при представленіи въ Герольдію Правительствующаго Сената формулярныхъ списковъ сихъ Чиновниковъ, они въ то же время представляютъ Министрамъ и Главноуправляющимъ, коимъ сіи Чиновники подвѣдственны, краткія по прилагаемой при семъ формѣ выписки аттестацій, сдѣланныхъ ими въ помянутыхъ спискахъ; изъ сего исключаются токмо Губернскіе Прокуроры и Страніи, которые аттестуются самими Министромъ Юстиціи.

§ 3. Какъ въ формулярныхъ спискахъ, отправляемыхъ въ Герольдію, такъ и въ выпискахъ, которыя имѣютъ быть доставляемы въ Министерства и Главныя управленія, аттестаціи должны быть положительныя и краткія, сообразно вопросу, заклю-

зъ просьбами до Звѣрженности мѣстowej, а та ажебы представляла на утверждение Ministrowi Skarbu. 3) Kupcom, którzy na podstawie wyżej przytoczonych prawideł, zapiszą się do 1-ej i 2-ej gildy, wszędzie dozwolnić użytkowania z praw tych gild. (G. S.)

— P. Minister Spraw Wewnętrznych uwiadomił Zarządzającego Ministerium Narodowego Oświecenia, iż podług Najwyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu w miesiącu Kwietniu teraźniejszego roku, przy powierzonym mu Ministerium, złożony był Komitet, dla widzenia kruszenia kamieni w pęcherzu urnowym, sposobem wynalezionym przez Barona *Hertelu*, który dla tego umyślnie był przez Rząd nasz wezwany i wykonywał tę operacyę w obecności Członków Komitetu i wielu Medyków, tak w St. Petersburgu, jako i w Moskwie, i że po przełożeniu Jego Cesarskiej Mości przez P. Ministra Woyny o wniosku Komitetu, Cesarz Jego Mość Najwyższy rozkazać raczył: dla rozszerzenia w Rosyi użycia Litotripsii podług metody Barona *Hertelu* zaprowadzić wykładowanie jego sposobu w Akademjach Medyko-Chirurgicznych i Medycznych Fakultetach Uniwersytetów.

— Na rozstrzygnięcie napotkanego zapytania: czy należy starających się o nazwanie Nauczyciela domowego, albo Nauczycielki domowej, przyjmować do egzaminu powtórnego, jeżeli ci niedostatecznie zdali pierwszy i po jakim przeciągu czasu? P. Minister Narodowego Oświecenia przepisał, ażeby takowe osoby przyjmowane były do powtórnego egzaminu w tychże zakładach szkolnych, nie prędzej, jak po upływie roku po pierwszym; examen zaś po raz trzeci, w tymże samym zakładzie, w żadnem zdarzeniu nie może mieć miejsca. (D. M. N. O.)

— Jego Cesarska Mość, po nastąpieniu postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, w dniu 16 zeszłego Września, Najwyższy Rozkazać raczył: ogłoszony w rozkazie dziennym przez Ministra Woyny pod dniem 22 zeszłego Lipca Najwyższy rozkaz, ażeby na przyszłość nie czynić więcej przedstawień o zniesieniu sztrafów, do służbowych opisów wniesionych; ale, jeżeli kto przez służbę odznaczającą się gorliwością zagładzi zupełnie dawniejszy swój występki, tedy prosić, w sposobie nagrody, ażeby nie poczytywano takich sztrafów za przeszkodę do nagrody ustanowionej za wysługę lat znakami odznaczenia się, ani do pensyi, i innych przy odstawce prerogatyw i w powszechności do tego wszystkiego, do otrzymania czego podług istniejących ustaw nie ma prawa osoba, sztrafowi uległa, — rozciągnąć i na wiedzę Cywilną.

Копія.

— *Porządek przesyłania do Ministerów i innych Zarządów Głównych, wiadomości o atestacyach, czynionych przez Naczelników Gubernij, w przedstawianych przez nich do Heroldyi Rządzącego Senatu formularnych opisach służby.*

§ 1. Do liczby ważniejszych obowiązków Naczelników Gubernij i Obwodów należy stateczne uważne postrzeganie postępów Urzędników, służących w różnych urzędowych miejscach, i zarządach powierzonych im kraju.

§ 2. Skutki tych postrzeżeń i oparte na nich swe wnioski o usposobieniu, moralnych przymiotach i w ogólności o stopniu dobrej ufności tych z Urzędników, którzy znakomitsze sprawują obowiązki, w samem przedstawieniu wymienione, Naczelnicy Gubernij, na skutek wypełnienia oświadczonej o tém Najwyższej Jego Cesarskiej Mości woli, doprowadzają do wiadomości Ministerów i Głównych Zarządów podług przynależności, dla zastosowania przy ich przeniesieniu i przeznaczaniu dla podniesienia do rang, albo do innych nagród i zachęceń. Dla tego, przy przedstawieniu do Heroldyi Rządzącego Senatu formularnych opisów służby tych Urzędników, przedstawiają oni razem Ministrom i Głównozarządzającym, pod których wiedzą zostają ci Urzędnicy, krótkie, podług załączonej przy tém formy, wypisy atestacyi, uczynionych przez nich w poimionych opisach; wyłączają się od tego tylko Prokuratorowie Gubernialni i Strazczowie, których atestuje sam Minister Sprawiedliwości.

§ 3. Tak w formalnych opisach służby, do Heroldyi przesyłanych, jako i w wypisach, które mają być dostawiane do Ministerów i Głównych zarządów, atestacye powinny być wyraźne i krótkie, stosownie do zapytania, zawierającego się w napisie rubry-

чающемуся въ заглавіи графы списка: *къ продолженію статской службы способенъ и къ повышенію званія достоинъ, или нѣтъ и почему?* безъ всякихъ излишнихъ подробностей и отступленій отъ предмета вопроса. Въ случаѣ однакожъ, если будетъ признано необходимымъ изъяснить или подтвердить указаніемъ на дѣла, или же на извѣстные поступки Чиновника изъясняемое о немъ мнѣніе, то сіе можетъ быть предметомъ особой записки Начальника Губерніи въ то же время, или по крайней мѣрѣ вскорѣ затѣмъ, представляемой его Главному Начальству.

Сіи правила, наблюдаемыя при аттестаціи Чиновниковъ, занимающихъ поименованныя въ представленіи должности, не относятся къ тѣмъ, кои состоятъ въ прямой и непосредственной подчиненности самыхъ Начальниковъ Губерній, и кои по сему не иначе опредѣляются, перемѣщаются, производятся въ чины и представляются къ наградамъ, какъ по ихъ же ходатайству, обыкновенно полными формулярными о службѣ ихъ списками и другими свѣдѣніями сопровождаемому.

§ 4. Сіимъ постановленіемъ не отмѣняется особое распоряженіе Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, въ циркулярномъ предписаніи отъ 9 Марта 1833 года изъясненное, о доставленіи въ сіе Министерство какъ формулярныхъ списковъ высшихъ подвѣдомственныхъ оному служащихъ въ Губерніяхъ Чиновниковъ, такъ и дополнительныхъ къ сѣмъ спискамъ свѣдѣній. На копіи написано:

Вѣрно: Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Статсъ-Секретарь *Д. Блудовъ.*

Читаль: Директоръ *Фонъ-Поль.*

Ф о р м а.

Выписка объ аттестаціяхъ, сдѣланныхъ NN. Гражданскимъ Губернаторомъ въ представленныхъ отъ него въ Герольдію Правительствующаго Сената формулярныхъ спискахъ, о службѣ Чиновниковъ вѣдомства NN. Министерства или Главнаго управленія за такой-то годъ.

№.	Должность, чинъ, имя и фамилія Чиновника.	Сдѣланная въ формулярѣ аттестація.

На копіи написано:

Вѣрно: Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Статсъ-Секретарь *Д. Блудовъ.*

Читаль: Директоръ *Фонъ-Поль. (С. В.)*

— Поѣздки по желѣзной дорогѣ отъ церкви, что въ Семеновскомъ полку и до Волкова поля, продолжались въ первые пять дней минувшей недѣли, и мы можемъ сообщить теперь результатъ употребленія этой части дороги въ теченіе десяти дней. Въ это время совершена взадъ и впередъ 101 поѣздка; пассажировъ было 23,360 чел.; денегъ за билеты собрано 30,049 р. 80 коп. Ни при одной изъ этихъ поѣздокъ не случилось ни малѣйшаго несчастія. Такъ какъ погода въ теченіе этой недѣли была совсѣмъ не такъ благопріятна какъ на прошедшей, то и число посѣтителей желѣзной дороги по необходимости должно было уменьшиться. Во всякомъ случаѣ этотъ результатъ десяти-дневныхъ поѣздокъ долженъ быть сочтенъ весьма выгоднымъ, а ежели погода сдѣлается постоянною, то число принимающихъ участіе въ поѣздкахъ, конечно, возвысится. Нынѣ поѣздки будутъ происходить каждый день *безъ исключенія*, отъ 12 до 5 часовъ.

Расходы по всему предпріятію, какъ показано въ отчетѣ представленномъ Общему собранію акціонеровъ, составляли до конца Іюля 3,431,600 р. 98 к. Сверхъ того въ Августѣ изъ:

держано	170,681 р. 75 к.
Въ Сентябрь	152,199 р. 47 к.
Съ 1-го по 7 Октября	48,400 р. 20 к.

Всего . 3,802,882 р. 40 к.

Эти расходы произведены частію на счетъ капитала въ три милліона пять сотъ тысячъ, собраннаго за акціи, частію на счетъ суммъ, занятыхъ Правленіемъ, на основаніи уполномоченія, даннаго ему Общимъ собраніемъ акціонеровъ. Съ этими средствами работы доведены до такой степени, что шины положены уже на пространства двадцати трехъ верстъ съ четвертью; недостаетъ ихъ только на одной верстѣ на Волковомъ полѣ и на другой около Кузмина. На кладку шинъ на этихъ двухъ верстахъ потребно не болѣе осьми дней; но вся дорога до Павловска можетъ быть открыта только, когда всѣ работы, производящіяся въ Павловскомъ паркѣ, будутъ окончены. Для этого уже нѣсколько недѣль употребляются тамъ 500 человѣкъ рабочихъ и сначала два

ki: *do dalszego pełnienia służby cywilnej zdolny i podwyższenia rangi godzien, albo nie i dla czego?* bez wszelkichъ збыточныхъ drobnostek i odstąpienia od rzeczy zapytania. W zdarzeniu jednakże, jeżeli będzie uznano za konieczność wyrazić albo potwierdzić przez wskazanie nadziei, albo też na wiadome postęпки Urzędnika dającą się o nimъ opinią, wówczas może to być przedmiotemъ osobnego zapisu Naczelnika Gubernii w tymże czasie, albo przynajmniej wkrótce potem, przedstawianego Głównemu Zwierzchności.

Prawidłate, zachowywane przy atestacyi Urzędników, zajmujących pomienione w przedstawieniu obowiązki, nie odnoszą się do tych, którzy zostają w prostej i bezpośredniej podległości samych Naczelników Gubernii, i którzy się przeto nie inaczej naznaczają, odmieniają, podnoszą do rang i podają do nagród, jak za ich własnymъ staraniem, połączonymъ zazwyczaj z zupełnemi formularnemi ich służby opisami i innemi wiadomościami.

§ 4. Przez to postanowienie nie odmienia się osobne rozporządzenie Ministeryum Spraw Wewnętrznych, w okólnymъ zaleceniu pod dniemъ 9 Marca 1833 roku wyrażone, o przysyłaniu do tego Ministeryum tak opisówъ służbowychъ podległychъ mu służącychъ w Guberniachъ Urzędników, jako i dodatkowychъ do tychъ opisówъ wiadomości. Na kopii napisano:

Zgodno: Minister Spraw Wewnętrznych, Sekretarz Stanu *D. Bludow.*

Czytał: Dyrektor *Von-Pohl.*

F o r m a.

Wypis o atestacych, uczynionychъ przez NN. Gubernatora Cywilnego w przedstawionychъ od niego do Heroldyi Rządzącego Senatu formularnychъ opisachъ, o służbie Urzędników wiedzy NN. Ministeryum albo Głównego zarządu za rokъ taki-to.

№.	Obowiązek, ranga imię i nazwisko Urzędnika.	Uczyniona w formular. opisie służby atestacya.

На копіи написано:

Zgodno: Minister Spraw Wewnętrznych, Sekretarz Stanu *D. Bludow.*

Czytał: Dyrektor *Von-Pohl.*

— Przejażdżki po drodze żelaznej od cerkwi półku Siemionowskiego do Wołkowa-pola, odbywały się w pierwszychъ pięciu dniachъ zeszłego tygodnia; możemy więc teraz udzielić wypadekъ użycia tej części drogi w ciągu dni dziesięciu. W tymъ czasie odbyto tamъ i na powrótъ 101 przejażdżkę; passażerowъ było 23,360; pieniędzy za bilety zebrano 30,049 r. 80 k. W żadnej zъ tychъ przejażdżekъ nie zdarzyło się najmniejszego nieszczęścia. Ponieważ pogoda w przeciągu tego tygodnia nie była zupełnie takъ przyjemna, jakъ w przeszłymъ, przeto i liczba odwiedzającychъ te drogi żelazne musiała się koniecznien zmniejszyć. W każdymъ razie wypadekъ ten dziesięciodniowychъ przejażdżekъ, powinienъ być uważany za nader pomyślny, a jeżeli się pogoda ustali, tedy liczba używającychъ przejażdżekъ pewnie się powiększy. Teraz przejażdżki będą się odbywały codziennie *bezъ wyjątku*, od 12-ey do 5-ey godziny.

Wydatki na całe przedsięwzięcie, jakъ pokazano w sprawozdaniu przedstawionemъ Ogólnemu Zebraniu akcyonistów, do końca Lipca wynosiły 3,431,600 r. 98 k.

Nadto w Sierpniu wydatkowano	170,681 r. 75 k.
We Wrześniu	152,199 r. 47 k.
Od 1-go do 7-go Października	48,400 r. 20 k.

W ogóle . 3,802,882 r. 40 k.

Wydatki te zaspokojono częścią kapitałemъ trzy miliony pięć kroć sto tysięcy wynoszącymъ, który za akcyje zostałъ zebrany, a częścią summami, przez Administracyą pożyczonemi, na mocy upełnomocnienia, danego jej przez Ogólne Zebranie akcyonistów. Za pomocą tychъ środkówъ roboty do tego stopnia są doprowadzone, że szyny położone już są na rozciągłości dwódziesiętu trzechъ wiorst i ćwierć; nie dostaje ichъ tylko na jednej wiorście na Wołkowémъ polu i na drugiej około Kuźmina. Na wyłożenie szynami tychъ dwóchъ wiorst, trzeba nie więcej jakъ dni ośmъ; ale cała droga do Pawłowska może być tylko otwartą wówczas, kiedy wszystkie roboty, w Pawłowskimъ Parku wykonywające się, będą ukończone. W tymъ celu od kilku już tygodni pracuje tamъ 500 robotników i naprzódъ dwa parowozy,

паровоза, а теперь одинъ для перевозки земли изъ Царскаго Села въ Павловскъ, почему тамошнія работы могутъ быть окончены въ двѣ или три недѣли. На остальной части желѣзной дороги отъ Царскаго Села до Петербурга работаютъ ежедневно 800 человекъ; следовательно всего на дорогѣ и при строеніяхъ заняты 1500 рабочихъ. По этому несомнѣнно можно надѣяться, что черезъ нѣсколько недѣль вся дорога будетъ непремѣнно открыта. (Спб. В.)

Москва, 29-го Сентября.

Сего Сентября 26-го дня, происходило въ Кремлѣ освященіе церкви Св. Равноапостольныхъ Царей Константина и Елены. Сія церковь, построенная, или вѣрнѣе, перестроенная иждивеніемъ Благочестивой Государыни Царицы Наталіи Кириловны, въ 1692 году, нынѣшнимъ возобновленіемъ своимъ обязана любви ко святымъ и щедротамъ Благочестивѣйшаго Государя Императора НИКОЛАЯ ПАВЛОВИЧА. Освященіе совершалъ Синодальный Членъ, Высокопреосвященнѣйшій Филаретъ, Митрополитъ Московскій и Коломенскій, съ соборомъ священнослужителей, при многочисленномъ собраніи народа. (М. В.)

Одесса, 28-го Сентября.

Въ Воскресенье, 26-го Сентября, въ 9-ть часовъ вечера, пароходъ Императоръ Николай возвратился изъ Константинополя, съ товарами, письмами и 17-ю пассажирами, въ числѣ которыхъ находятся: Россійскій Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Оттоманской Портѣ, А. П. Бутеневъ, и Греческій Генеральный Консулъ въ Одессѣ Г. Маносъ. По донесенію Капитана Пиллара видно, что дурная погода съ трудомъ только дозволила пароходу вытннуться изъ Босфора, въ Среду; что въ Четвертокъ, въ 7-мъ часу утра, онъ вышелъ въ сопровожденіи парохода Колхиды, и оба они снова должны были воротиться въ Босфоръ; наконецъ въ Пятницу, въ 6-ть часовъ вечера, при стихнувшей погодѣ, онъ вышелъ изъ пролива и прибылъ сюда въ продолженіе 51-го часа. — На плаваніе въ Константинополь онъ употребилъ 48 часовъ, но въ послѣдніе 12-ть часовъ наступила чрезвычайно ненастная погода, такъ что Капитану совѣтовали побросать въ море экипажи, стоявшіе на палубѣ, чего однако же онъ не сдѣлалъ. Е. К. В. Принцъ Августъ Прусскій и Его Свѣтлость Герцогъ Лейхтенбергскій отплывшіе изъ Одессы на этомъ пароходѣ, благополучно прибыли въ Константинополь.

— Построенный въ Англіи для Россійскаго Правительства новый пароходъ Колхиды, назначенный для крейсера въ Черномъ морѣ, прибылъ третьяго дня въ нашъ портъ.

— Пароходъ Наслѣдникъ, ожидаемый сюда изъ Крыма, снова предприметъ обыкновенные свои рейсы въ Четвертокъ, 30-го Сентября. (Од. В.)

Варшава, 20-го Октября.

Администраціонный Советъ Царства Польскаго объявляетъ, что съ Высочайшаго разрѣшенія въ Варшавѣ будетъ издаваема непремѣнно съ 20 Декабря (1 Января) 1837 г. Правительственная Газета для Царства Польскаго, на двухъ: Русскомъ и Польскомъ діалектахъ, подъ непосредственнымъ управленіемъ Главнаго Директора Внутрен. Дѣлъ. Редакцію будутъ заниматься особы опредѣленныя сходно штату, утвержденному Администраціон. Советомъ. (Г. С.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 14-го Октября.

Ami de la religion сообщаетъ слѣдующее: „Многіе журналы увидѣли, что Парижскій Архіепископъ запретилъ по костеламъ инструментальную музыку. Архіепископъ вовсе не дѣлалъ такого запрещенія. Причина къ сему слуху могла быть такая, что этотъ Прелатъ, разговаривавъ недавно съ нѣкоторыми духовными, о злоупотребленіяхъ, вкрадшихся въ церковную музыку и замѣтилъ имъ, чтобы избѣгали всего, что кажется похожимъ на свѣтскую или театральную музыку.“

— Слышно, что Г. Меле, одинъ изъ ученѣйшихъ Офицеровъ Генеральнаго Штаба, потому наименованъ Перомъ, чтобы его удалить изъ Палаты Депутатовъ, гдѣ онъ какъ депутатъ изъ Тулузы, баллотировалъ обыкновенно на лѣвую сторону. Г. Мерильеу получилъ сіе достоинство за заслуги по полицейскимъ дѣламъ.

— Въ Страсбургѣ во второй уже разъ, хотѣли ворваться въ пороховой магазейнъ. На этотъ разъ 5 чел. подойдя къ караульному предлагали ему 20 фран. если пуститъ ихъ, но такъ какъ не могли склонить его, то изругали его и ушли. Всѣ до сихъ поръ изслѣдованія, ничего не открыли, а только по показа-

а теперь одинъ для перевозки земли изъ Царскаго Села до Павловска сѣ уѣты; те вѣе роботы могутъ быдѣ у-коңеzone we двѣхъ lub we trzech tygodniach. Na pozostalej części drogi żelazney od Carskiego Sioła do Petersburga pracuje codzień 800 ludzi; a zatem w ogóle na drodze i przy budowlach zajmuje się 1,500 robotników. Można przeto nie wątpliwą mieć nadzieję, że w przeciągu kilku tygodni cała droga hędzie nie zawo-dnie otwartą. (G. S. P.)

Москва, 29-го Września.

Dnia 26 ter. Września, odbył się w Kremlu obrząd poświęcenia Cerkwi Sw. Równych z Apostołami Carow Konstantyna i Heleny. Cerkiew ta jest wybudowana, albo raczej przebudowana kosztem Prawierney Monarchini Carowey Natalii Kiryłowny, w roku 1692; terazniejsze swoje odnowienie winna jest miłości rzeczy świętych, i szczodroliwościom Nayprawowierniejszego Cesarza Jego Mości NIKOŁAJA PAWŁOWICZA. Poświęcenie odbywał Członek Synodu, Nayprzewielebniejszy Filaret, Metropolita Moskiewski i Kołomeński, z soborem duchowieństwa, przy nader licznem zgromadzeniu ludu. (G. M.)

Odessa, 28-го Września.

W Niedzielę, 26-го Września, o godzinie dziewiętej wieczorem, statek parowy Cesarz Nikołay powrócił z Konstantynopola, z towarami, listami i 17-tu podróżnikami, w liczbie których znajdują się: Rossyyski Poseł Nadzwyczajny i Pełnomocny Minister przy Porcie Otomańskim, A. P. Buteniew, i Grecki Konsul Jeneralny w Odessie P. Manos. Z opowiadania Kapitana Pillara okazuje się, że zła pogoda z trudnością tylko dozwoliła parochodowi wypłynąć z Bosforu, we środę; że we czwartek, o godzinie siódmej wieczorem, wyszedł on razem ze statkiem parowym Kolchida, i oba musiały znowu powrócić do Bosforu; nakoniec w piątek, o godzinie 6-tej wieczorem, za nadejściem cichej pogody, wypłynął z ciążyny i przybył tu w przeciągu 51 godziny. — Na żeglugę do Konstantynopola potrzebował ten parochod 48 godzin, ale na 12-tej godzinie drogi, powstała wielka burza tak, że Kapitanowi radzono porzucić do morza pojazdy, na pokładzie stojące, czego jednakże nie uczynił. J. K. W. Xiążę August Pruski i JO. Xiążę Leuchtenbergski, którzy wypłynęli z Odessy na tym parochodzie, przybyli szczególnie do Konstantynopola.

— Wybudowany w Anglii dla Rządu Rossyyskiego nowy parochod Kolchida, przeznaczony do krążenia na morzu Czarném, przybył zawczora do naszego portu.

— Statek parowy Następcy, oczekiwany tu z Krymu, znowu rozpocznie zwyczajne swe krążenia we czwartek, 30-го Września. (G. O.)

Warszawa, 20 Października.

Rada Administracyjna Królestwa Polskiego ogłosiła, że za Naywyższem rozporządzeniem, w Warszawie od d. 20 Grudnia (1 Stycznia) 1837 r., wydawana będzie Gazeta Rządowa Królestwa Polskiego we dwóch językach: Rossyyskim i Polskim, pod bezpośrednim kierunkiem Dyrektora Główn. Spraw Wewn. Redakcyą trudnić się będą osoby, wyznaczone, stosownie do etatu, przez Radę Administracyjną utwierdzonego. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, dnia 14 Października.

Ami de la religion zawiera, co następuje: „Rozmaite dzienniki doniosły, że Arcybiskup Paryzki, zabronił po kościołach używać muzyki instrumentalnej. Arcybiskup zgoda nie wydawał podobnego rodzaju zakazu. Powodem do tej pógłoski mogło być to, że wspomniany Prałat nie dawno rozmawiał z kilką duchownymi o nadużyciach, jakie się wśliznęły do muzyki kościelnej i zalecił im wszystkiego unikać, co zdaje się być podobnem do muzyki świeckiej lub teatralnej.“

— Słychać, że Jenerał Pellet, jeden z nayuczeńszych oficerów głównego sztabu, został mianowany Parem dla tego, ażeby go usunąć z Izby-deputowanych, gdzie, jako deputowany z Tuluzy, zwykł był głosować z lewą stroną. Pana Merilhou spotkał ten zaszczyt za zasługi w rzeczach policyjnych.

— W Strażburgu drugi już raz chciano się dostać do magazynu prochowego. Tym razem, 5 ludzi zbliżywszy się do sztyldwachy, ofiarowali mu 20 franków, jeżeli ich wpuszcą, ale nie znalazłszy go skłonnym, dopuścili się przeciwko niemu obelgi i uciekli. Wszystkie dotąd przedsiębrane śledztwa, nie doprowadziły

нѣмъ караульнаго, эти люди, непременно были злонамеренные.

— Известный издатель жур. *la Mode*, Г. Вальшъ, тотъ самый, у котораго отобрали недавно въ Страсбургѣ письма, везенныя къ фамилии старшей линіи Бурбоновъ, приговоренъ теперь судомъ къ одному-сячному аресту и 500 фр. пени, за помѣщеніе въ упомянутомъ журналѣ портрета Герцога Бордоскаго.

— Изъ Байонны пишутъ отъ 10 ч. с. м. что Генералъ Ораа дѣлаетъ приготовленія, чтобы поставить себя въ возможности занять важный пунктъ Кантавіежа; если онъ успеетъ въ этомъ намѣреніи, то Карлисты не будутъ въ состояніи удержаться въ Нижней Аррагоніи. — Въ Наваррѣ произведено недавно нѣсколько сраженій, коихъ послѣдствія для обѣихъ сторонъ почти одинаковы. Сраженіе, въ которомъ убитъ *Дурбано*, было важнѣйшимъ, впрочемъ утверждають что Генералъ сей палъ не отъ непріятельской пули, но отъ измѣннической руки. Англичане въ высокой степени огорчены, потому что разстрѣляны взятыя у нихъ плѣнныя и кажется они не преминуть случая, чтобы подобнымъ образомъ отомстить за свою обиду.

— Генералъ Кордова возвратился изъ Бордо въ Парижъ, и это служить доказательствомъ тому, что надежды питаемыя имъ касательно возвращенія послѣ удаленія Г-на Мендизабалъ, не сбылись. Въ Пампелонѣ при новыхъ выборахъ онъ имѣлъ на своей сторонѣ нѣсколько голосовъ, но это не было достаточно, чтобы ему удержаться.

— Г. Шатобрианъ напечаталъ въ здѣшнихъ журналахъ письмо, объясняющее причины, по которымъ не можетъ быть кандидатомъ при выборахъ въ Депутаты.

— Швейцарскія газеты исправляя извѣстіе о смерти Королевы *Гортенсіи*, увѣдомляютъ, что она скончалась не 2 но 5 ч. с. м. — Слышно, что еслибъ желаніе покойной на счетъ похороненія ея праха, не могло быть исполнено, т. е. еслибъ не дозволили перевести ее во Францію, въ такомъ случаѣ она была бы похоронена въ Мюнхенѣ, въ церкви Св. Михаила. — Куда обратится теперь сынъ ея, Принцъ *Людвикъ Наполеонъ*, не извѣстно, впрочемъ утверждаютъ, что изъявилъ желаніе возвратиться въ Америку.

15-го Октября.

Г. Тьеръ вчера еще возвратился въ здѣшнюю столицу. — Слышно, что Г. Одиллонъ-Барро старается составить второй отдѣльный комитетъ, состоящій изъ членовъ умѣренной оппозиціи.

— О упомянутой нѣсколько разъ высадкѣ Турецкаго войска въ Триполъ, *Journal de Débats* сообщаетъ слѣдующее: „Изъ достовернаго источника извѣстно, что Турецкое войско высаженное въ Триполъ, не превышаетъ 1,000 и покрайней мѣрѣ 1,100 да и тѣ большею частью рекруты; между ними было также 100 или 120 чел. артиллеріи и бомбардировъ, изъ гарнизона стоящаго въ Дарданелскихъ замкахъ. Солдаты эти стояли въ лагерѣ за городомъ, а потому можетъ быть, что они отправлены въ Константинополь. Всѣ передніе отряды отправляли туда изъ Тунисской области моремъ въ Кефъ; тѣмъ же путемъ обратились агенты Порты, которые не имѣли довольно отваги выступить въ Сфаксъ, хотя изъ сего мѣста отправлены сухимъ путемъ всѣ предметы, предназначенные для *Ахметъ-Бей*. Что касается Тунисскихъ подданныхъ, нѣсколько только Арабскихъ горцевъ и нѣсколько Турокъ, которыхъ *Мустафа-Паша* неопредѣлилъ въ свою службу, приняли ее у *Ахметъ-Бей*.“

— Истинно исполинскій планъ, соединить Парижъ съ Брюсселемъ посредствомъ желѣзной дороги, по всякому вѣроятію придетъ въ исполненіе. На сей предметъ уговариваются уже Гг. *Коккерилль* съ *Ротшильдами*.

— По письмамъ изъ Сарагоссы отъ 4-го ч. с. м., Карлисты узнавъ о приближеніи Ген. Ораа, будто оставили Кантавіежа, состоящее въ Аррагонскомъ округѣ Алканисъ, но уходя заколотили находившіяся тамъ орудія. Они отступая обратились къ Ласеніи въ окрестностяхъ Тортосы. — По новѣйшимъ донесеніямъ также изъ Сарагоссы, отъ 8 ч. с. м. послуженнымъ чрезъ Мадридъ, Генералъ Ораа выступилъ теперь противу Кантавіежа, по сему прописанное извѣстіе, кажется преждевременнымъ и неосновательнымъ.

— Правительство объявило слѣдующія телеграфическія извѣстія: „Бордо 13 Окт. въ 6½ час. вечера. 5 го ч. с. м. при Ретуэртѣ дошло до жаркой стычки, въ которой *Д. Карлуэзъ*, нѣсколько прежде напавшій на дивизію *Лоренцо* разбитъ, и симъ же Генераломъ а также *Эспартерою*, преслѣдуемъ до Санъ-Доминго де Силосъ. Непріятель лишился большого числа плѣнными, ранеными и на мѣстѣ убитыми. Генералъ

до żadnego śladu; wiadomo tylko podług zeznań żołnierza, że ci napastnicy byli koniecznienie źli ludzie.

— Znany gerent dziennika *la Mode*, P. Walsh, ten sam, któremu niedawnemi czasy odebrano w Strażburgu listy, wiezione do rodziny starszej linii Burbonów, został teraz wyrokiem sądowym skazany, na jednomiesięczny areszt i zapłacenie 500 fr. kary, za umieszczenie w rzeczonym dzienniku, portretu Xięcia Bordeaux.

— Z Bayonny donoszą pod d. 10 b. m., że Jenerał Orea nie przestaje pośpieszać przygotowań, ażeby postawić się w stanie zajęcia ważnego punktu Cantavieja; jeżeli mu powiedzie się ten zamiar, Karoliści nie potrafią utrzymać się w Niższej Aragonii. — W Nawarze stoczono nie dawno kilka bitew, których wypadek prawie dla obu stron jednaki. Bitwa, w której poległ *Zurbano*, była najważniejszą; zapewniają przecie, że ten Jenerał nie poległ od kuli nieprzyjacielskiej, ale od zdradzieckiej ręki. Anglicy są w najwyższym stopniu rozjątrzeni, z powodu, że rozstrzelano zabranych im jeńców; nie opuszczają oni podobno żadnej sposobności, aby stosownym odwetem zemścić swojej dogodzić.

— Jenerał Cordova wrócił z Bordeaux do Paryża, co dowodzi, że nadzieje, jakie miał względem powrotu swego po upadku Pana Mendizabal, były niepodobne do uiszczenia. W Pampelonie przy nowych wyborach, miał pewną liczbę głosów zasobą, ale te nie były dostateczne, aby się utrzymał.

— Pan Chateaubriand umieścił w dziennikach tutejszych pismo, wyjaśniające powody, dla których nie chce być Kandydatem przy wyborach na deputowanego.

— Gazety Szwajcarskie, prostując wiadomość o śmierci Królowej *Hortensyi*, donoszą, że umarła, nie dnia 2, ale 5 b. m. — Słychać, że gdyby życzenie nieboszczeni względem pochowania jej zwłok, nie mogło wziąć skutku to jest: gdyby nie pozwolono przewieźć ich do Francyi, w takim razie byłaby pochowana w Monachium w kościele Sw. Michała. — Gdzie teraz uda się Xiążę *Ludwik Napoleon*, jej syn, nie wiadomo; zapewniają wszakże, iż sam oświadczył chęć powrócenia do Ameryki.

Dnia 15.

Pan Thiers powrócił wczora jeszcze do tutejszej stolicy. — Słychać, że P. Odillon-Barrot chce utworzyć drugi oddzielny Komitet wybierczy, składający się z członków umiarkowanej opozycji.

— O wzmiarkowanym tylokrotnie wylądowaniu tureckiego woyska w Tripolu, udziela *Journal des Débats* co następuje: „Z dobrego źródła wiadomo, że woysko tureckie, wysadzone na ląd w Tripolu, nie przenosi 1,000, a najwięcej 1,100 ludzi, i to w większej części samych rekrutów; było między nimi także 100 lub 120 artyllerzystów i bombardyerów z załogi, zostające w zamkach Dardanelskich. Ci żołnierze obozowali za miastem, bydl więc może, że posłano ich do Konstantyny. Wszystkie poprzednie oddziały posłano tam z kraju Tunetańskiego morzem aż do Kefz; tą samą drogą udali się agenci Porcy, którzy nie mieli dosyć odwagi wysiądź na ląd w Sfax, chociaż z tego mieysca odesłano lądem wszystkie przedmioty dla *Achmet-Beja* przeznaczone. Co się poddanych Tunetańskich dotyczy, kilku tylko górali Arabskich i kilku Turków, których *Mustafa Basza* nie zawerbował do swej służby, przyjęli takową u *Achmeta-Beja*.“

— Prawdziwie olbrzymi zamiar, połączenia Paryża z Bruxellą przez koleje żelazne, przydzie podług wszelkiego podobieństwa do skutku. Porozumiewają się już w tym względzie PP. *Cockerillowie* z *Rothschildami*.

— Podług listów z Saragossy, daty 4 b. m., Karoliści, powziąwszy wiadomość o zbliżaniu się Jenerała Orea, mieli opuścić miasteczko Cantavieja, w Arragońskim obwodzie Alcaniz położone, ale oddalając się zagwoździli będące tam armaty. Obrócili się w odwrocie swoim ku La Cenia w okolicach Tortozy. — Podług nowszych także z Saragossy doniesień, datowanych d. 8 b. m., a otrzymanych przez Madyr, Jenerał Orea wyruszył dopiero przeciw Cantavieja; powyższa przeto wiadomość, zdaje się być zawczesną i bezzasadną.

— Rząd ogłosił następujące doniesienia telegraficzne: „Bordeaux, 13 Paździer. o pół do 7-mey wieczorem. Pod Retuerta przyszło d. 5 b. m. do żywej rozprawy, w której *Don Carlos*, który pierwiej nieco uderzył na dywizyą *Lorenzo*, został pobity i przez tegoż Jenerała oraz *Espartera*, aż do San Domingo de Silos ścigany. Nieprzyjaciół zostawił wielką liczbę jeńców, ranionych i zabitych na pobojowisku. Jenerało-

лы Королевы все еще его преследуютъ. Извѣстiе о смерти Ген. *Дурбано*, оказалось неосновательнымъ; 6-го ч. онъ находился въ Логроньо. — „*Байонна 13 Окт. въ 6 час. вечера.* Курьеръ отправленный изъ Мадрита 8-го ч. с. м. уведомляетъ, что Карлисты 5 ч. сдѣлали атаку на Ген. *Лоренцо* при Ретуерта, но *Эспартеро* прибывъ на мѣсто борьбы, разбилъ непріятеля и причинивъ значительный уронъ, преслѣдовалъ его до Санъ-Доминго де Силосъ. *Дурбано* освободилъ отъ осады Лодозу. — „*Нарбонна 14 Окт.* (Перпиньянъ 13 ч. вечеромъ). Въ Барселонѣ 8-го ч. во время выборовъ втораго округа произошли безпорядки. Одинъ изъ избирателей по имени *Вегильсъ*, убитъ. Губернаторъ *Пуигъ* предпринялъ двѣдательныя мѣры, чтобы обезпечить свободную подачу голосовъ. Баронъ *Мееръ* 3-го числа с. м. прибылъ въ Вишъ. Въ Валенціи 5 ч. Октября было спокойно. Генералъ *Риего* Губернаторъ *Кастелланъ де ла Плана*, самъ только погибъ во время вылазки противу Карлистовъ, потому, что солдаты которыми онъ командовалъ, ушли съ мѣста оставивъ 300 ружьевъ.“

16-го Октября.

Правительство публиковало сей часъ слѣдующую депешу изъ Тулона отъ 14 ч.: „(Вень-Тамтамъ 20 Окт.) Генералъ *Дамремонтъ* къ Военному Министру. Бригады Немурская и Трецеля, заняли позицію при Вень-Тамтамъ на лѣвомъ берегу Кведъ-Ценати. Ген. *Рюльеръ* съ двумя другими бригадами и фушштатомъ, переправился чрезъ Расъ эль Акба. Завтра надѣюсь быть въ Мегерисъ на 7 часовъ отъ Константины. Бей оставилъ свою позицію при Расъ эль Акба, отступая на 3 часа пути отъ своей столицы. Состояніе здоровья въ войскѣ благополучно. — Все эти обстоятельства сообщены уже нѣсколько дней здѣшними журналами, а потому удивительно, что *Мониторъ* сообщаетъ ихъ за новость. — Одна изъ Министерскихъ газетъ имѣющая въ пользу свою болѣе защиты, нежели *Мониторъ*, пишетъ слѣдующее: „Сегодня получены здѣсь извѣстiя о Принцѣ *Жоанвилльскомъ*, изъ Боны отъ 6 ч. с. м. Корабль *Геркулесъ* о которомъ думали, что онъ переплылъ уже Средиземное море, въ упомянутый день сталъ на якорь при Бонѣ. Молодой Принцъ вступилъ на землю и не получивъ нетерпѣливо ожидаемыхъ инструкцій, поступилъ по собственному мнѣнію, то есть отправился за войскомъ въ Константиноу взявъ 900 чел. эскорты, надѣясь что еще заблаговременно прибудетъ на мѣсто, чтобы раздѣлять опасности и труды экспедиціи. Начальникъ Боны удовлетворяя желаніямъ Принца снабдилъ его для болѣе безопасности еще двумя полевыми орудіями. — Въ предписаніи отправленномъ изъ Парижа Капитану корабля *Геркулесъ* сказано, чтобы тотчасъ по возвращеніи Принца предпринять предполагаемое путешествіе.“

— Министерскій вечерній журналъ напечаталъ слѣдующую телеграфическую депешу отъ 15 Октября изъ Нарбонны въ 6 час. утра: „9-го ч. заперты ворота Валенціи по поводу приближенія 1,000 Карлистовъ. *Эсперанца* возвратился въ Шиву откуда отправился въ южную сторону провинціи; его преслѣдуетъ *Буилъ* съ 1,200 чел. *Борзо* въ 1,500 чел. прибылъ въ Сегорбу. 12 ч. вынеслось изъ Барселлоны много избирателей, оставляя свободное мѣсто демагогамъ. Убийцы Г-на *Вегильса*, не задержаны. Бригадиръ *Пуигъ* удаленъ. Барселлона была безъ военной власти, а тѣмъ самымъ общественный порядокъ безъ покровительства и предохраненія.“ (G. C.)

И т а л і я.

Медіоланъ, 6-го Октября.

Возвращеніе Графа *Гонфалоніери* въ Европу, а также уведомленіе на счетъ сего Французскихъ журналовъ, всѣхъ привело въ удивленіе. Не вникая въ то, слѣдовало ли Г-ну *Гонфалоніери* уклоняться отъ принятаго на себя обязательства въ отношеніи Правленія своего отечества, для пріобрѣтенія свободы, скажемъ только, что спасеніемъ жизни которую долженъ онъ былъ кончить на эшафотѣ, обязанъ онъ единственно заботамъ и пожертвованіямъ жены своей, которая бывъ снабжена рекомендательными письмами здѣшняго Архіепископа, поспѣшила въ Вишу и тамъ прибѣгнувъ къ стопамъ Императора *Франца*, получила желаемую милость. „Не медлите спасеніемъ Вашего супруга, (сказалъ добрый Монархъ), я дарю ему жизнь, но поспѣшите возвратиться въ Медіоланъ, чтобы вамъ не опоздать.“ Въ самомъ дѣлѣ, Графиня тотчасъ отправилась въ путь и совершивъ его въ 60 час., поспѣла въ самое время. Равнодушно неутомимому ея ходатайству, Графъ *Гонфалоніери* одолженъ и дальнѣйшею свою свободою, о пріобрѣтеніи коей безпрестанно она заботилась. Исполненіе сего втораго подвига милости не только въ отношеніи Графа но и на счетъ товарищей его нево-

wie Królowey, nie przestają go ścigać. Wiadomość o śmierci Jenerała *Zurbano*, pokazała się bezzasadną; d. 6 znajdował się on w Logroño. — „*Bajonna, 13-go Października o 6-tej wieczorem.* Goniec, wysłany z Madrytu w d. 8 b. m. powiada, że Karoliści d. 5 atakowali pod Retuerta Jenerała *Lorenzo*, ale *Espartero*, przybywszy na miejsce walki, pobił nieprzyjaciela i ścigał go po zadaniu znacznej klęski, aż do San Domingo de Silos. *Zurbano* uwolnił od oblężenia Lodozę. — „*Narbonna, 14 Paździer.* (Perpignau 13 wieczorem). W Barcelлоніе popełniono zdradzieństwo d. 8 podczas wyborów drugiego okręgu. Jeden z wyborców, nazwiskiem *Vehils*, został zabity. Gubernator *Puig* przedsięwziął sprężyste środki, aby zapewnić wolne głosowanie. Baron *Meer* przybył d. 9 b. m. do Vich. W Walencyi było d. 5 Października spokojnie. Jenerał *Riego*, Gubernator w Castellon della Plana, zginął sam jeden tylko podczas wycieczki przeciwko Karolistom, ponieważ żołnierze, któremi dowodził, uciekli z placu, rzuciwszy 300 sztuk broni.“

Dnia 16.

Następującą depeszę telegraficzną, datowaną z Tuluonu d. 14, Rząd właśnie ogłosił: „(Ben-Tamtam, 2-go Października). Jenerał *Damrémont* do Ministra wojny. Brygady Nemours i Trezel, zajęły stanowisko przy Ben-Tamtam na lewym brzegu Qued-Zenati. Jenerał *Rhulieres* z obiema drugimi brygadami i pociągami, przeprowił się przez Raz-el-Akba. Jutro spodziewam się stanąć w Meheris o siedm godzin drogi od Konstantyny. Bey opuścił stanowisko pod Raz-el-Akba, cofając się na 3 godziny drogi od swojej stolicy. Stan zdrowia w woysku jest jak najlepszy. — Wszystkie te okoliczności, były już przed kilką dniami w dziennikach tutejszych ogłoszone, zadziwia więc wszystkich bardzo mocno, że *Monitor* donosi je za rzeczą nową. — Jedną z gazet ministerjalnych, nieco więcej jak *Monitor* protegowana, donosi, co następuje: „Dziś nadeszły tu doniesienia o Xięciu *Joinville*, z Bony pod d. 6 b. m. Okręt *Herkules*, o którym mniemano, że minął już morze Śródziemne, zarzucił rzeczony dzień kotwicę przy Bonie. Młody Xiążę wysiadł na ląd, a nie znalazłszy oczekiwanych z niecierpliwością instrukcyi, postąpił sobie podług własnego natchnienia, to jest: udał się za woyskiem do Konstantyny, wzięszy z sobą eskortę 900 ludzi wynoszącą, w nadziei, że stanie na miejscu jeszcze w sam czas, ażeby podzielić niebezpieczeństwa i znoje wyprawy. Dowódca Bony uczynił chętnie zadosyć życzeniom Xięcia, przydając mu dla większego bezpieczeństwa dwie armaty polowe. — Instrukcyje, posłane z Paryża Kapitanowi okrętu *Herkules*, przepisują, aby zaraz po powrocie Xięcia, przedsięwzięto zamierzoną podróż.“

— Wieczorny dziennik ministerjalny, umieścił następującą depeszę telegraficzną, datowaną dnia 15 Października z Narbony o godz. 6 rano: „Dnia 9 były zamknięte bramy Walencyi, z powodu zbliżenia się 1,000 Karolistów. *Esperanza* powrócił do Chiva, z kąd wymaszerował w stronę południową prowincyi; ściga go *Buil* na czele 1,200 ludzi. *Borso* przybył w 1,500 ludzi do Segorbe. Dnia 12 wyniosło się wiele wyborców, zostawiając wolne pole demagogom. Morderców Pana *Vehils* nie aresztowano. Brygadyer *Puig* został usunięty. Barcelлона była bez wojskowej władzy, a tѣm samѣm porządek publiczny bez zastony i opieki.“ (G. C.)

W ł o s n y.

Medyolan, 6-go Października.

Powrót Hrabiego *Gonfalonieri* do Europy, zadziwił tu wszystkich, podobnie i sprzód, w jaki względem niego dzienniki francuzkie pisały. Nie wchodząc w to, czy wypadało Panu *Gonfalonieri* wyłamywać się z obowiązku, jaki przyjął na siebie względem rządu oyczyzny swojej, w celu pozyskania wolności, powiemy tylko, że ocalenie życia, które na rusztowaniu miał skończyć, winien jedynie staraniom i poświęceniu żony swojej, która, opatrzona listami polecającemi Arcybiskupa tutejszego, pośpieszyła do Wiednia, i tam rzuciwszy się do nóg Cesarza *Franciszka*, pożądanę ułaskawienie otrzymała. „Spiesz się W Pani, spiesz ratować swego męża, (rzekł dobry Monarcha), daruję mu życie, ale nie opóźniaj się z powrotem do Medyolanu, abyś tam za późno nie przybyła.“ W samej rzeczy, udała się Hrabina natychmiast w drogę, którą w 60 godzinach odbywszy, w sam czas na miejscu stanęła. Jej także niezmordowanym staraniom, winien Hrabia *Gonfalonieri* i późniejszą swą wolność, o pozyskanie której bezustannie solicytowała. Dokonanie tego drugiego czynu łaskawości, nie tylko względem Hrabiego, ale i względem jego towarzyszyw więzienia, zamierzono jeszcze przez Cesarza *Franciszka*, zostawione by-

ли, предполагаемое еще Императоромъ Французомъ, передано было его наследнику, раздѣлявшему вполне мнѣніе родителя.

— Нѣкоторые журналы сообщили, что въ слѣдствіе представленія Профессоровъ Брауна и Эльвеншца, перемѣнилось въ Римъ мнѣніе тамошнихъ богослововъ о богословскомъ сочиненіи Г-на Гермеса, но это ложно; въ томъ удостовѣрять отвѣтъ Кардинала Статсъ-Секретаря Ламбрускини, данный упомянутымъ Профессорамъ, въ которомъ извѣщаеъ ихъ, что сужденіе на счетъ писемъ Г-на Гермеса остается ненарушимо и ни въ чѣмъ не можетъ быть измѣнено, т. е. что упомянутое сочиненіе всегда будетъ принадлежать къ числу запрещенныхъ.

Неаполь, 3-го Октября.

Французскіе корабли, коихъ прибытіе все привело въ движеніе, пришли сюда изъ Туниса. На линейномъ кораблѣ *Тена* находился Контр-Адмиралъ Лаландъ, Командиръ флота, предназначеннаго для воспрепятствованія приближенія Турецкому флоту къ Тунисскимъ берегамъ. Здѣшняя газета умалчиваетъ о причинахъ появленія ея въ Неаполитанской пристани, увѣдомляетъ только о прибытіи. — Англійская военная корвета, слѣдующая изъ Мальты, стала также на якорь при нашемъ городѣ, а при ней военный Французскій пароходъ *le Mentor*, который въ продолженіи 11 час. прибывъ изъ Истамбула, и оставаясь на короткое время, поплылъ далѣе. Подтверждается извѣстіе, что въ Орантскихъ водахъ крейсируетъ разбойничье судно, снабженное, по донесеніямъ, многочисленнымъ гарнизономъ. Правительство отправило противу него вооруженный пароходъ, для прекращенія разбоевъ.

7-го Октября.

Король отправился вчера на пароходѣ въ Мессину. Слышно, что онъ намеренъ тамъ объявить общую амнистію, такъ какъ многіе изъ знатнѣйшихъ тамошнихъ семей, обличенныхъ въ послѣднихъ происшествіяхъ, сами добровольно покорились. Но слѣдствіе обнаружить, въ какой мѣрѣ это извѣстіе вѣрно, ни въ какомъ однако случаѣ ожидаемое прощеніе не будетъ распространяться на обыкновенныхъ преступниковъ, которые рѣшались тамъ на ужаснѣйшія и даже невѣроятныя преступленія и убійства. Таковыхъ въ значительномъ числѣ постигло уже правосудіе, впрочемъ сомнительно, чтобы въ такомъ числѣ какъ сообщено, т. е. нѣсколько сотъ чело-вѣкъ. (G. C.)

Великобританія и Ирландія.

Лондонъ, 8-го Октября.

По донесеніямъ изъ Нью Йорка, тамъ всѣхъ занимаетъ, посольство нынѣшняго Президента въ конгрессѣ Соединенныхъ Штатовъ. Кроме того журналы занимаются дѣлами Тексасскаго края; одни въ пользу принятія его къ униі, другіе не хотятъ о томъ и слышать. Журналы сѣверныхъ странъ въ Америкѣ возстаютъ противу Тексаса потому, что тамъ существуетъ рабство.

— По извѣстіямъ изъ Ріо-Жанейро весь край пользовался совершеннымъ спокойствіемъ и даже надѣялись, что и въ провинціи Ріо-Гранде порядокъ не за долго будетъ восстановленъ, такъ какъ *Да Бенъ Манозъ* предводитель мятежа, задержанъ и 24 Іюля по приговору военного суда разстрѣлянъ.

— Увѣдомляютъ изъ Мексики отъ 24-го Іюня, что *Максимино-Гарро*, наименованъ полномочнымъ Министромъ въ Парижѣ, Хозе Маріи *Гаттереса Эстрада* полномочнымъ Министромъ въ Лондонѣ; Хозе Маріи *Монтеса*, исправляющимъ дѣла въ Римѣ; Францъ *Фаціо*, Консуломъ въ Ганзейскихъ городахъ. (G. C.)

Турція.

Константинополь, 20-го Сентября.

Мустафа-Паша по собственному мнѣнію, и по извѣстному желанію своего Монарха, принимая всѣ возможныя мѣры, о улучшеніи состоянія его подданныхъ, безъ различія сословій, повелѣлъ всему Мусульманскому народу, съ этихъ поръ не употреблять обиднаго прозванія *ѣауръ* (невѣрный) для отличенія прочихъ подданныхъ Его Султанскаго Величества. Слово *ѣауръ* было поводомъ къ кровопролитію, возбуждало раздоры и навлекало ужасное мщеніе. Хотя средство предпринятое *Мустафой-Пашей*, на первый взглядъ кажется малозначущимъ, при всемъ томъ, Сановникъ сей обнаруживаетъ познаніе нравовъ и образа мыслей Восточнаго народа, а также искреннее желаніе приблизить къ себѣ взаимно разныя классы, которыми наполнено обширное это Государство. Это сближеніе, котораго успѣхъ чувствителенъ уже нѣсколько лѣтъ, весьма содѣйствуетъ къ благоденствію Турціи и счастію подданныхъ, и въ самомъ дѣлѣ неутомимо занимаются симъ, и желательнѣе, чтобы примѣру *Мустафа-Паши*, вскорѣ послѣдовали всѣ Сановники Султана.

то его наступцы, который зданіе оуца зупеѣнне подзелаѣ.

— Донесли нѣкоторые ежедневники, что skutkiem przedstawienia professorów *Braun* i *Elvenich*, zmieniono się w Rzymie powzięte przez tamecznych teologów zdanie o dziele religijném Pana *Hermes*, ale tak nie jest: przekonywa o tém odpowiedź Kardynała Sekretarza Stanu *Lambruschini*, dana rzeczonym wyżej professorom, w której zawiadamia ich tenże, że wyrok wydany o pismach Pana *Hermes*, zostaje niewzruszony i w niczym zmieniony bydź nie może; to jest: że rzeczony pismo do rzędu zakazanych należeć nie przestanie.

Neapol, 3-go Października.

Okręty Francuzkie, których przybycie wszystkich poruszyło, zawinęły tu z Tunetu. Jeden z nich, okręt liniowy *Jena*, miał na swym pokładzie Kontr-Admirała *Lalande*, dowódcę floty, która była przeznaczona, aby przeszkodzić zbliżeniu się eskadry tureckiej do brzegów Tunetańskich. Gazeta tutejsza przemilała powody jej pokazania się w przystani Neapolitańskiej, donosi tylko o wpłynieniu. — Angielska korweta wojenna, płynąca z Malty, zarzuciła także kotwicę pod naszym miastem, a obok niej wojenny okręt Francuzki *le Mentor*, który, w 11 godzinach przybywszy ze Stambułu, po krótkim zatrzymaniu się, w dalszą wyruszył żeglęgą. Potwierdza się wiadomość, że wody Otranto niepokoi statek Korsarski, który podług nadeszłych doniesień, jest liczną opatrzony załogą. Rząd wysłał przeciwko niemu zbrojny okręt parowy, aby rozbijom jego koniec położyć.

Dnia 7-go.

Król popłynął dnia wczorajszego na statku parowym do Messyny. Słychać, że ma zamiar ogłosić tam powszechną amnestyę, ponieważ wiele osób z najznakomitszych rodzin tamecznych, będąc skompromitowanymi w ostatnich wydarzeniach, same się dobrowolnie poddały. Skutek przekona, jak dalece prawdziwą jest ta wiadomość; w żadnym jednak razie, spodziewane ulaskawienie nie będzie się rozciągało do zbrodniarzy zwyczajnych, którzy się tam najokropniejszy, a nawet trudnych do uwierzenia dopuszczali zdradzości i morderstw. Tych, dosięgła już w znacznej liczbie ręka sprawiedliwości; wątpić jednak można, aby w tak znacznej liczbie, jak podano, to jest: nagłów kilkaset. (G. C.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.

Londyn, dnia 8-go Października.

Podług doniesień z Nowego Yorku, zajmuje tam wszystkich bardzo mocno, poselstwo teraźniejszego Prezydenta do Kongressu Stanów Zjednoczonych. Prócz tego, zajmują się dzienniki sprawą kraju Texas; jedne są za jego przyjęciem do unii, drugie nie chcą ani słyszeć o tém. Dzienniki krajów północnych w Ameryce powstają przeciw Texas dla tego, że tam doznaje opieki niewolnictwo.

— Podług doniesień z Rio Janeiro, kraj cały używał w ogólności pokoju, a nawet miano nadzieję, że porządek i w prowincyi Rio-Grande niezawadliwie w zupełności przywrócony zostanie, ponieważ *Da Bento Manoel*, sprawca powstania, został ujęty i na d. 24 Lipca z wyroku sądu wojennego rozstrzelany.

— Donoszą z Meksyku pod d. 27 Czerwca, że *Maximino Garro*, mianowany pełnomocnym Ministrem w Paryżu; *Jose Maria Gatteres Estrada*, pełnomocnym Ministrem w Londynie; *Jose Maria Montoja*, sprawującym interessa w Rzymie; *Francisco Facio*, Konsulem w miastach Anzeatyckich. (G. C.)

ТУРСУА.

Константинополь, д. 20 Врзе́нѣа.

Mustafa Basza, pracując już podług własnego przekonania, już podług wiadomego życzenia swego Monarchy, wszelkimi środkami, jakie są w jego mocy, nad ulepszeniem położenia jego poddanych, bez różnicy stanu, rozkazał całemu ludowi Muzułmanów, ażeby odtąd nie używano obelżywego nazwiska *ѣаур* (nie-wierny), dla odznaczenia innych poddanych Jego Sułtańskiej Mości. Słowo to *ѣаур*, było powodem do krwi rozlewu, wzniecało nie-naski zapalczywe i wywoływało zemstę okrutną. Lubo środek przedsięwzięty przez *Mustafa* Baszę, na pierwszy widok zdaje się bydź mało znaczącym, okazuje jednak ze strony tego urzędnika doskonałą znajomość obyczajów i sposobu myślenia ludu Lawantu, oraz szczerę życzenie zbliżyć do siebie rozmaite kasty, któremi zapelnione jest to rozległe państwo. To zbliżenie, którego postępy już się znacznie czuć dają od lat kilku, przyczyni się mocno do pomyślności Turcyi i dobrego bytu poddanych, jakoż usilnie nad tém pracują, i życzyć należy, ażeby za przykładem *Mustafa* Baszy poszli wkrótce wszyscy wielcy urzędnicy Suлтана.

— Изъ Александрии уведомляютъ отъ 7 Сентября, что *Мехмедъ-Али* четыре уже дня возвратился изъ Крита. Здоровье его кажется въ хорошемъ состоянн. *Ибрагимъ-Паша* также оставилъ Сирію и возвратился въ Каиръ переправясь чрезъ Даміетту.

Смирна, 17-го Сентября.

Получены здѣсь любопытныя донесенія изъ Египта простирающіяся до 9-го числа с. м., по коимъ Вице-Король весьма былъ доволенъ приѣмомъ на островѣ Кандіи. Въ Александрію возвратился на желѣзномъ пароходѣ; а съ нимъ возвратилась и часть флота. Пароходъ немедленно отправленъ въ Розетту для испытанія на немъ судоходства по Нилу. Самъ Вице-Король въ добромъ здоровьи; немедленно по прибытіи онъ давалъ аудіенцію всемъ Консуламъ. *Ибрагимъ-Паша* также возвратился въ Египетъ изъ Сиріи чрезъ Даміетту; говорятъ, что онъ потому возвратился, чтобы не быть отсутствующимъ на случай смерти обремененнаго лѣтами старика. Въ Александріи любопытно для всѣхъ, будетъ ли *Ибрагимъ* жить въ Каирѣ, ибо полагаютъ что Вице-Король, отправляющійся туда, до сихъ поръ въ отношеніи наслѣдства ничего еще не опредѣлилъ въ пользу *Ибрагима*. — Наводненіе Нила внезапно прекратилось, почему ненадѣются хорошей уборки хлѣба; зерно было дорого, а въ Александріи 7 ч. с. м. произошли безпорядки по недостатку хлѣба. Арабы нападали особенно на дома Европейскихъ булочниковъ. — Въ окрестъ города обитаемомъ Франками, появилась язва, что произвело общій ужасъ, зараза впрочемъ не распространялась. — Вдова Дефтердара (казначея), дочь Вице-Короля, приняла Греческую вѣру, и вступивъ на корабль отплыла въ Сирію, откуда намѣрена отправиться въ Истамбулъ. — Капитанъ-Паша вовсе не имѣлъ свиданія съ Вице-Королемъ, только для привѣтствія его отправилъ фрегатъ. (G. C.)

С м ѣ с ѣ.

Колумбъ въ Исландіи.

Скандинавы, и въ особенности Исландцы, какъ извѣстно, съ давнихъ временъ оспариваютъ у Колумба честь перваго открытія Америки, которая была знакома имъ задолго до путешествія Колумба и получила отъ нихъ названіе *Страны Вина* или Винландіи, отъ дикихъ лозъ винограда, найденныхъ тамъ Исландскими мореплавателями. Что смѣлые Скандинавскіе мореходцы посѣтили Америку еще въ одиннадцатомъ вѣкѣ, и что посѣщеніе это, оставшееся впрочемъ безъ всякихъ послѣдствій для Европейской торговли и материка Американскаго, было неоднократно повторено ими въ послѣдующія столѣтія и дало начало тамъ первому поселенію Европейцевъ, которые однако скоро возвратились на родину, — все это вполне подтверждается старинными рукописями, находящимися въ рукахъ Общества для розысканія древностей Сѣвера. Часть Америки, извѣстная такимъ образомъ Скандинавамъ, была, вѣроятно, не что иное, какъ берегъ Лабрадора до самой Виргиніи. Последнее большое путешествіе на западъ совершилъ Исландецъ Ланда Рольфъ въ 1285—1290 годахъ, и объ немъ-то существовало столь долгое изустное преданіе въ Исландіи. Нынѣ Копенгагенскій Профессоръ Г. Финнъ Магнуссенъ, въ послѣднемъ N. газеты Древностей Сѣвера доказываетъ, что островъ, посѣщенный въ 1477 году Колумбомъ и упоминаемый въ его жизнеописаніи, подъ названіемъ Фрисландіи, есть не что иное, какъ Исландія. Если теперь посѣщеніе Колумбомъ Исландіи не подвержено сомнѣнію, то весьма можно предположить, что великій мореплаватель, уже въ то время искавшій пути къ восточнымъ берегамъ Азіи, вѣроятно, слышалъ отъ Исландцевъ и о томъ, что говорятъ ихъ Саги о баснословной Винландіи. Г. Профессоръ Магнуссенъ замѣчаетъ далѣе, что ученый Магнусъ Эйольфсонъ, бывшій прежде настоятелемъ монастыря Гельгафельскаго, гдѣ найдены самыя древнія рукописи о Гренландіи, Винландіи и другихъ открытіяхъ Скандинавскихъ мореплавателей, былъ именно около 1477 года Епископомъ Скальгольскимъ въ Исландіи, и что Колумбъ изъ разговоровъ, которые велъ онъ на Латинскомъ языкѣ съ Епископомъ и другими духовными, безъ сомнѣнія, получилъ первыя достовѣрныя свѣдѣнія о существованіи на западѣ большаго материка, — и тѣмъ еще болѣе былъ утверждёнъ въ своемъ геніальномъ предпріятіи. Конечно, все что Г. Магнуссенъ извлекъ доселѣ изъ древнихъ рукописей, основано на однихъ только вѣроподобныхъ гипотезахъ; но все это соединено съ столь любопытными и новыми извѣстіями о бытѣ Скандинавовъ, что патріотическіе труды сѣвернаго ученаго заслуживаютъ признательности не отъ одного только отечества его, но и отъ всего вообще образованнаго міра. (Спб. В.)

— Z Alexandryi donoszą pod dnem 7 Września, że *Mehmed-Ali* powrócił już od dni czterech z Krety. Zdrowie jego zdaje się być w dosyć dobrym stanie. *Ibrahim* Basza ze swojej strony także opuścił Syryę i powrócił do Kairu, przeprawivszy się przez Damietę.

Smirna, 17-go Września.

Mamy tu ciekawe doniesienia z Egiptu, dochodzące do d. 9 b. m., podług których Vice-Król jest bardzo zadowolony z przyjęcia, doznanego na wyspie Kandyi. Do Alexandryi wrócił na żelaznym statku parowym; z nim wróciła także część floty. Statek parowy odesłano zaraz do Rosetty, dla probowania nim żeglugi na Nilu. Sam Vice-Król wygląda jak najlepiej; zaraz po przybyciu swoim dawał posłuchanie wszystkim Konsułom. *Ibrahim* Basza wrócił także do Egiptu przez Damietę z Syryi; mówi, że powrót jego nastąpił, zapewne dla tego, aby być w miejscu na przypadek śmierci wiekiem obciążonego starca. W Alexandryi ciekawi są wszyscy: czy *Ibrahim* będzie mieszkał w Kairze, ponieważ mniemaniem jest, że Vice-Król, który się tam udaje, dotąd jeszcze względem następstwa po sobie, nie wyrzekł na korzyść *Ibrahima*. — Wylew Nilu ustał nagle, z powodu czego nie spodziewają się żniwa dobrego; zhoże było drogie, a w Alexandryi miały miejsce zgiełkowe poruszenia na dniu 7 b. m., z przyczyny braku chleba. Arabowie napadali szczególnie na domy piekarzy Europejskich. — W okręgu miasta, zamieszkanym przez Franków, pokazało się powietrze morowe, co sprawiło powszechną obawę, zaraza wszakże nie szerzyła się. — Wdowa po Defterdarze (Podskarbin), córka Vice-Króla, przeszła na wiarę Grecką, po czém wsiadłszy na okręt, popłynęła do Syryi, zkąd chce się udać do Stambułu. — *Kapudan-Basza*, nie widział się wcale z Vice-Królem, wystąpił tylko na jego powitanie fregatę. (G. C.)

ROZMAITOŚCI.

Kolumb w Islandyi.

Skandynawowie, a szczególnie Islandowie, od dawnych czasów, jak wiadomo, zaprzeczają Kolumbowi zaszczytu pierwszego odkrycia Ameryki, która niby była im wiadoma długo przed podróżą Kolumba i otrzymała od nich nazwanie *Kraju Wina*, czyli Winlandyi, od dzikich winorośli, znalezionych tam przez żeglarzy Islandzkich. Że odważni żeglarze Skandynawscy odwiedzili jeszcze Amerykę w wieku jedenastym, i że odwiedzenie to, które zresztą zostało bez żadnych następstw dla handlu Europejskiego i stałego lądu Amerykańskiego, było niejednokrotnie powtarzane przez nich w następnych wiekach i dało tam początek pierwszym osadom Europejskich, którzy jednakże wkrótce powrócili do krajów oyczystych, — wszystko to potwierdza się należycie starożytnymi rękopisami, znajdującymi się w rękę Towarzystwa do śledzenia starożytności Północnych. Część Ameryki, znana tym sposobem Skandynawom, nie była zapewne niczem innem, jak brzegiem Labradoru aż do samej Wirginii. Ostatnią wielką podróż na zachód odbył Islandczyk Landa Rolf w latach 1285—1290; o nim to więc tak długo istniało ustne podanie w Islandyi. Teraz Professor Kopenhański P. Finn Magnussen, w ostatnim Nrze gazety Starożytności Północnych dowodzi, iż wyspa, odwiedzona w r. 1477 przez Kolumba i w opisie jego życia wspomniana, pod nazwaniem Frieslandyi, nie jest niczem innem, jak Islandya. Jeżeli teraz odwiedzenie przez Kolumba Islandyi nie ulega wątpliwości, tedy śmiało można przypuścić, że wielki żeglarz, w ówczas już szukający drogi do wschodnich brzegów Azyi, słyszał zapewne od Islandczyków o tém, że w ich Sagach jest wzmianka o Winlandyi bajecznej. P. Professor Magnussen czyni dalej postrzeżenie, że uczony Magnus Eyolfson, był kiedyś przełożonym klasztoru Helgafelskiego, gdzie znaleziono najstarożytniejsze rękopisy o Grenlandyi, Winlandyi i innych odkryciach żeglarzy Skandynawskich, był mianowicie około roku 1477 Biskupem Skalgolskim w Islandyi, i że Kolumb z rozmów, które miał w języku łacińskim z Biskupem i innemi osobami duchownemi, otrzymał bezwzględnie pierwsze pewne wiadomości o istnieniu na zachodzie wielkiego lądu, — i tém jeszcze bardziej został przekonany w genialnym swoim przedsięwzięciu. Wszystko, co P. Magnussen wyjął dotąd ze starożytnych rękopisów, oparte jest zapewne na samych tylko prawdopodobnych domysłach; ale to wszystko połączone jest z tak ciekawymi i nowymi wiadomościami o hycie Skandynawów, iż patryotyczne prace północnego uczonego, zasługują na wdzięczność nie samej tylko jego oyczyzny, ale i całego w powszechności cywilizowanego świata. (G. S. P.)